

Una experiència pionera: la revisió i millora del model de cooperació local de la Diputació de Barcelona – Equip de la CECCL

Premi Alfons Ortuño 2022 en la categoria "Transparència, bon govern, avaluació i qualitat"

🕒 21 de febrer de 2023

A l'inici del mandat actual, la Coordinació d'Estratègia Corporativa i Concertació Local (CECCL) de la Diputació de Barcelona va impulsar el desplegament d'un **projecte de revisió i millora de la política de cooperació local** de la corporació, amb l'objectiu d'adaptar-la a les necessitats i expectatives canviants dels governs locals destinataris i optimitzar, d'aquesta manera, el suport en benefici de l'equitat territorial, la transparència, el bon govern i l'eficiència en la gestió.

Amb aquesta finalitat, al final de l'any 2019 es va donar el tret de sortida al projecte transformador "**Concertem en xarxa**", i és per això que aquest apunt del blog té l'objectiu de fer difusió d'aquesta experiència pionera i promoure la seva aplicació a altres administracions supramunicipals, de la mà d'una metodologia i un procés de treball susceptibles de ser replicats tal com es presenta a continuació.

Fase 1: Anàlisi i millora de la política de cooperació de la corporació

Al mes de novembre de 2019 es va iniciar el procés d'anàlisi i millora del model de cooperació local desplegat per la Diputació de Barcelona des de l'any 2000, que fins aleshores no havia estat objecte d'una avaluació integral i sistemàtica. Va ser un exercici liderat internament que va permetre, en 6

mesos (fins al mes de maig del 2020) i en ple context COVID-19, analitzar i reflexionar de forma participada amb els diferents agents clau en relació amb el model de cooperació local impulsat per la Diputació de Barcelona fins aleshores.

El procés va ser impulsat i desplegat per un **equip de treball** transversal i multidisciplinari que va comptar amb (i) un equip d'anàlisi tècnic, responsable de la conceptualització dels

treballs i del seu desplegament, com també de l'elaboració de propostes, (ii) algunes persones de suport tècnic per a l'anàlisi d'aspectes específics, i (iii) un equip de direcció, responsable de la validació de les propostes de millora transversals i sectorials per a cada instrument de cooperació.

L'anàlisi realitzada va fer ús de metodologies quantitatives i qualitatives per a l'extracció d'informació amb un doble objectiu: disposar d'opinions i percepcions dels destinataris de la política de cooperació local, així com dels professionals sectorials de la pròpia organització implicats en el disseny i desplegament d'aquesta política. Es van emprar les següents fonts d'informació:

- **Enquestes.** Es va treballar un model d'enquesta que incorporés preguntes relatives a la detecció de necessitats, els instruments de cooperació local, i la comunicació, participació i rendició de comptes. Les enquestes es van enviar a tres perfils diferents: electes dels ajuntaments i dels consells comarcals de la demarcació de Barcelona; secretaries i secretaries-intervencions dels ajuntaments de la demarcació de Barcelona; i una selecció de personal de les àrees de la Diputació de Barcelona.
- **Grups de discussió.** El seu objectiu va ser recollir informació de diferents informants clau de manera simultània a través d'una dinàmica grupal per captar percepcions i idees en relació amb la conceptualització dels instruments de cooperació local. Es van fer un total de 4 grups de discussió: dos d'ells de caire intern (professionals de la Diputació de Barcelona) i dos amb collectius externs (càrrecs electes dels ens locals de la demarcació de Barcelona).

- **Anàlisi i revisió documental.** Es va analitzar i revisar tota la documentació disponible sobre el model de cooperació local de la Diputació de Barcelona desplegat al llarg dels anys, així com les dades estadístiques generades amb la gestió, seguiment i execució dels diferents instruments de cooperació o altra documentació relacionada amb la detecció de necessitats i el suport als ens locals existent. De la mateixa manera, va ser necessària l'elaboració de nova informació i documentació per a l'anàlisi dels diferents instruments de cooperació.

Amb l'objectiu de contribuir a la transparència i la generació de coneixement, les conclusions i els resultats d'aquesta Fase 1 del projecte es van publicar al [Portal de Transparència de la Diputació de Barcelona](#).

Fase 2: Aprovació del nou Pla de concertació Xarxa de Governos Locals 2020-2023

Com a resultat del procés d'anàlisi i millora del model de cooperació local es van proposar un recull de millores, algunes de caràcter transversal i altres específiques per als diferents instruments de cooperació, que van culminar amb l'aprovació per part del Ple de la Diputació de Barcelona el 28 de maig de 2020 del nou **Pla de concertació Xarxa de Governos Locals 2020-2023**, dotat amb prop de 1.000 milions d'euros i adreçat preferentment als 311 ajuntaments de la demarcació de Barcelona, als consells comarcals i a les entitats municipals descentralitzades, com també a altres ens com ara les mancomunitats i els consorcis adscrits a ens locals.

El Pla Xarxa de Governos Locals 2020-2023, integrat per 3 grans eixos, aglutina gairebé tota l'acció cooperadora que la Diputació de Barcelona posa a l'abast dels ens locals del seu àmbit territorial i que són:

- **El Programa general d'inversions (PGI):** esdevé l'instrument que, com a resultat del procés d'anàlisi i millora, substitueix les anteriors Meses de concertació. Aquest instrument, estratègic i planificat, aglutina tota la inversió destinada als governos locals i s'adreça a finançar únicament noves inversions sostenibles i el manteniment i reposició d'inversions sostenibles. Com a principal novetat, aquest instrument es basa des de 2020 en una dotació garantida i coneguda pels ens locals, determinada per una fórmula de repartiment objectiva, equitativa i transparent publicada al web de la Diputació de Barcelona.
- **El Catàleg de serveis:** és l'instrument planificat destinat a aglutinar, de forma ordenada i pública, el conjunt de recursos de suport tècnic, material i econòmic que cadascuna de les àrees de la Diputació de Barcelona posa a l'abast dels governos locals per a l'exercici dels serveis i activitats de les seves competències. Com a principal novetat, a partir del 2020 aquest instrument es transforma en un Catàleg de serveis a tres anys vista amb l'objectiu de donar més informació i facilitar la planificació de les actuacions dels governos locals.
- **Els Programes específics:** substitueixen els programes complementaris vigents en mandats anteriors i esdevenen, a partir de 2020, un instrument per donar resposta principalment a situacions contingents (context pandèmic, crisi, etc.) o circumstàncies d'emergència (incendis, inundacions, etc.) que no troben cobertura en els altres dos instruments de cooperació local.

Fase 3: Implementació d'eines de seguiment, avaluació i millora continuada

Més enllà de l'aprovació del nou Pla Xarxa de Governos Locals 2020-2023, el procés d'anàlisi i millora de l'acció cooperadora de la Diputació de Barcelona també va donar pas a la implementació de tot un conjunt d'eines, processos i dinàmiques que afavoreixen el treball transversal en el disseny i millora de la política de cooperació local impulsada; a buscar la seva alineació amb els reptes globals marcats per l'Agenda 2030; o a fer extensius sistemes existents i activar-ne de nous per copsar les necessitats canviants dels ens locals i per fer seguiment i avaluar la política desplegada i rendir-ne comptes.

Entre les derivades més destacables que han sorgit del projecte transformador "Concertem en Xarxa" cal destacar:

- La creació i desplegament de la "Taula per a la millora de la cooperació local"; un espai de treball transversal i participatiu, orientat a millorar contínuament la gestió i la definició dels instruments de cooperació de la mà de les diverses àrees de la Diputació de Barcelona, així com dels ens locals de la demarcació.

Constituïda al mes de març de 2021, aquesta Taula esdevé la proposta de la corporació orientada a fomentar canvis consensuats i efectius relacionats amb la cooperació, a partir d'un espai estable organitzat en grups de millora basat en l'intercanvi d'opinions i experiències des d'una òptica propositiva que, en cada cas, culmina amb l'elaboració d'un document amb mesures concretes que cal implementar.

Fins a la data s'han activat 5 grups de millora que han tractat temes tant diversos com l'adaptació del cicle de gestió del Catàleg de serveis al cicle pressupostari dels ens locals, la identificació de les necessitats locals i el seu acoblament a la política de cooperació de la Diputació o la millora dels processos de contractació i execució, entre d'altres.

- L'activació d'enquestes de satisfacció per al conjunt d'instruments del Pla Xarxa de Governos Locals 2020-2023. Aquestes enquestes s'envien als ens locals beneficiaris de cadascun d'ells per tal de conèixer de forma directa aspectes vinculats a la seva satisfacció global envers l'instrument, envers els temps de tramitació emprats, o el servei rebut, entre d'altres. A més, s'inclouen dues preguntes obertes per identificar possibles necessitats no cobertes. D'aquesta manera, una explotació posterior de tota aquesta informació permet conèixer quins són els punts forts i els punts dèbils dels serveis que s'ofereixen i la seva tramitació, així com possibles vies de millora.
- La posada en marxa de l'enquesta ciutadana "**Dibaròmetre**", dirigida a copsar la percepció de la ciutadania de la demarcació sobre el seu municipi i els serveis que ofereix el seu ajuntament.
- L'impuls de la transparència, seguiment i avaluació amb la creació d'un apartat web específic per rendir comptes de les **avaluacions, enquestes i altres anàlisis dels instruments de cooperació local**, i per **fer el seguiment del PGI**.
- L'elaboració d'informes de seguiment i avaluació per al conjunt de **programes específics** a partir del recull d'un conjunt d'indicadors tant de context, com econòmics, de gestió, de resultat i d'impacte, que busquen retre comptes sobre els principals resultats assolits a través d'aquest instrument, així com una valoració sobre els mateixos.

- Posada en marxa del **Visor “Cooperem en xarxa”**, una aplicació de consulta de les actuacions que reben suport de la Diputació de Barcelona. Aquest visor permet relacionar i mostrar una gran quantitat de dades que es poden gestionar a través de filtres (convocatòries, estat d’execució, pagaments, alertes en els terminis, etc.), així com una visualització integrada de la informació disponible a les aplicacions de la Diputació de Barcelona. Les dades s’actualitzen cada dia i mostren una fotografia de l’ens local en qüestió amb càlculs ràpids i visuals que faciliten els tràmits i la presa de decisions.

El desplegament d’aquest conjunt d’eines està tenint un impacte molt positiu en termes de sistematització dels instruments de cooperació, de treball transversal i d’enfortiment de la cultura de la millora continua. Alhora, el projecte transformador “Concertem en xarxa”, impulsa la corresponsabilitat entre el conjunt d’actors que intervenen, tant interns com externs, en la definició i implementació de la política de cooperació de la Diputació de Barcelona.

Equip de la Coordinació d’Estratègia Corporativa i Concertació Local

Diputació de Barcelona

🔗 COOPERACIÓ LOCAL, DIPUTACIÓ DE BARCELONA, EXPERIÈNCIA, MILLORA CONTÍNUA, TRANSPARÈNCIA, TRANSVERSALITAT